

Rapport informateur

Bestuursperiode 2026-2030 gemeente Nunspeet

Inleiding

Op 18 maart 2026 vonden de verkiezingen van de gemeenteraad plaats. In Nunspeet brachten 15.953 mensen hun stem uit. De opkomst was met 70,38% hoger dan het gemiddelde van Nederland. De verkiezingsuitslag van de gemeenteraadsverkiezing in Nunspeet is als volgt:

Partij	Zetels 2026	Zetels 2022
SGP	7	7
Gemeentebelang	5	8
ChristenUnie	4	4
Lux21	2	0
CDA	1	1
PvdA/GroenLinks	1	1
VVD	1	0

Ten gevolge van deze uitslag traden 2 nieuwe partijen toe tot de gemeenteraad. Het aantal fracties steeg daarmee van vijf tot zeven.

De SGP-fractie nam, als grootste partij het voortouw tot verkennende gesprekken met vertegenwoordigers van alle fracties. Deze gesprekken vonden plaats op 21 maart jl. Als uitkomst van deze gesprekken werd besloten tot het inschakelen van een externe informateur.

Tijdens een openbare informele bijeenkomst op woensdag 25 maart 2026 heeft de SGP mij voorgedragen als extern informateur voor de volgende fase van het formatieproces onder overlegging van de conceptopdracht. Aan de hand van de reacties van de overige partijen is er een definitieve opdrachtformulering tot stand gekomen en hebben alle partijen ingestemd met mijn voordracht als informateur.

De gespreksverslagen van 21 maart en de definitieve opdrachtformulering zijn openbaar en staan op het raadsinformatiesysteem op de website van de gemeente Nunspeet bij de informele bijeenkomst van 25 maart 2026.

Contact

Markt 1, 8071 GJ Nunspeet

T (0341) 25 99 11

nunspeet.nl

Postbus 79, 8070 AB Nunspeet

E gemeente@nunspeet.nl

IBAN NL05 BNGH 0285 0135 21

Zie onderstaande link:

<https://nunspeet.raadsinformatie.nl/vergadering/1478311>

Vervolgens zijn de afspraken gemaakt voor gesprekken met alle fracties en is daarmee de informatieronde gestart.

Ik wil de gemeenteraad danken voor het in mij gestelde vertrouwen en de gesprekspartners voor de openheid tijdens de gesprekken. Ook wil ik mijn dank uit spreken voor de goede ondersteuning van de griffier, de heer Van den Broek en van de raadsadviseur, mevrouw de Ruiter. Ik kijk terug op een goede samenwerking.

Eddy Bilder (informatie), d.d. 22 april 2026

Opdracht en werkwijze.

Opdracht.

De opdracht omvatte met name de eerste fase van de informatie. Hierbij stonden vertrouwen, politieke cultuur en bestuurlijke verhoudingen centraal.

De vraag daarbij was op welke wijze het onderling vertrouwen tussen de partijen kan worden versterkt en welke basis aanwezig is voor een zorgvuldig en werkbaar vervolg van het formatieproces.

Daarbij zou ook onderzocht moeten worden:

- op welke wijze recht kan worden gedaan aan de verkiezingsuitslag,
- welke inhoudelijke en bestuurlijk basis aanwezig is voor samenwerking in de komende jaren.
- welke samenwerking of samenwerkingen perspectief bieden op een stabiel en daadkrachtig college,
- hoe het onderlinge vertrouwen tussen partijen kan worden versterkt,
- op welke wijze het vervolg van het informatieproces zorgvuldig en werkbaar kan worden ingericht.

Werkwijze

Conform de opdracht zijn met alle fracties (afzonderlijke) gesprekken gevoerd. Hierbij zijn de volgende punten aan de orde geweest:

- Hoe duidt u de verkiezingsuitslag?

- Welke rol spelen politieke cultuur, bestuursstijl en onderling vertrouwen volgens uw fractie in deze fase van het proces?
- Welke samenwerking acht uw fractie het meest kansrijk en werkbaar voor raad en college?
- Wat zijn voor uw fractie de belangrijkste doelen en prioriteiten voor de komende bestuursperiode?
- Hoe ziet uw fractie de samenwerking tussen raad en college in de komende raadsperiode?
- Welke input wilt u de informateur meegeven voor het vervolg?

Daarnaast is ook gesproken met de burgemeester en de gemeentesecretaris (in afzonderlijke gesprekken). Tevens is er externe informatie ingewonnen over Nunspeet in de intergemeentelijke samenwerking.

De gesprekken vonden op vertrouwelijke basis plaats.

Uitkomst van de gesprekken.

De bestuurscultuur is voor alle partijen een belangrijk thema. Het kwam in alle gesprekken aan de orde. Bijna alle partijen spreken de wens uit dat hierin fundamentele veranderingen plaats moeten vinden.

Ook spreken de meeste partijen uit dat een raadsakkoord (zoals in de periode 2022-2026) nu niet voor de hand ligt. Dit stond overigens ook al in de aan mij verstrekte opdracht vermeld.

Termen als, transparantie, openheid, communicatie, participatie en onderling vertrouwen komen in alle gesprekken veelvuldig aan de orde.

Het rapport Berenschot is veelvuldig genoemd, waarbij wel opvalt dat de accenten verschillend worden gelegd. De uitspraken daarin over de bestuurscultuur en samenwerking worden onderschreven.

Op de vraag wat willen jullie bereiken in de komende bestuursperiode ligt voor veel partijen het accent – in deze fase althans - niet op de realisatie van projecten, maar op het veranderen van de bestuurscultuur.

Een belangrijke uitkomst van de gesprekken is de uitspraak van een aantal fracties om niet met de SGP / wethouder Groothuis te willen samenwerken.

Er bestaat alom waardering voor wat wethouder Groothuis heeft bereikt en er is ook geen twijfel over zijn integriteit, maar hij wordt door een aantal partijen gezien als een representant van de oude bestuurscultuur waar men mee wil breken. De SGP-fractie wordt verweten hierop te weinig te hebben gereflecteerd.

Vanuit het zittende college is CDA Lokaal de enige partij die geen bezwaar heeft om met de SGP/wethouder Groothuis verder te besturen.

Tussenronde.

Omdat 2 grote partijen, Gemeentebelang en ChristenUnie, voortzetting van de samenwerking met de SGP onwenselijk vinden wordt het lastiger om een stabiel meerderheidscollege te vormen.

Daarom heeft er een tussenronde plaatsgevonden waarbij onder mijn leiding gesprekken hebben plaatsgevonden tussen de SGP en Gemeentebelang en tussen de SGP en de ChristenUnie. Daarbij is onder andere gesproken over de mogelijkheid om blokkades weg te nemen. De gesprekken vonden in een open en constructieve sfeer plaats. Evenwel brachten deze gesprekken geen verandering van standpunten met zich mee.

Conclusies en aanbevelingen.

Naar aanleiding van de gevoerde gesprekken en de opgedane inzichten adviseer ik de gemeenteraad van Nunspeet om Gemeentebelang en ChristenUnie het voortouw te laten nemen bij de vorming van een nieuw college.

De combinatie van CDA Lokaal en PvdA/Groen Links heeft de bereidheid uitgesproken verder te willen bijdragen aan het bestuur van de gemeente. De zittende wethouder is bereid door te gaan. Daarmee zou de coalitie op 11 van de 21 zetels kunnen steunen.

Daarnaast is het mijn aanbeveling om ook met Lux21 in gesprek te gaan over deelname aan het college. Ze zijn de grote winnaar van de verkiezingen en wijzen deelname aan het college niet op voorhand af. Juist wanneer de grootste partij geen deel uit maakt van het college verdient het de aanbeveling om de grootste winnaar wel aan tafel te hebben.

Met betrekking tot de samenwerking in een nieuw te vormen college is het goed de adviezen uit het rapport Berenschot daarover te volgen en het begrip "Collegiaal bestuur" samen vorm en inhoud te geven.

Het is raadzaam om als coalitie periodiek coalitieberaad (overleg) te hebben, dus niet alleen als er problemen zijn.

De thema 's bestuurscultuur, bestuurlijke transparantie, en openheid zijn opvallend vaak genoemd. Daar zou bij het vormen van een nieuwe coalitie ook nadrukkelijk aandacht aan moeten worden geschonken, bij voorkeur in de vorm van een aantal concrete voornemens.

Het is goed dat Nunspeet kritisch is op de veelheid van regionale samenwerkingsverbanden. Het wordt niet vanzelf beter en het gaat ook niet sneller als zaken samen met andere gemeenten worden opgepakt. Nunspeet heeft veel bereikt door het volgen van een eigen koers en aanpak. Er liggen echter in regionale samenwerking ook kansen voor Nunspeet. In het verband van de gemeenten op de Kop van de Veluwe is Nunspeet de grootste gemeente. Het is een aanbeveling om de kansen die dat met zich meebrengt goed te benutten. Daar staat de regio open voor.